

DE PUNTJES OP DE
VAN HET PRACTSCH
HUMANISME

JANUARI 1956

Orgaan van de
CENTRALE COMMISSIE
PRACTISCH HUMANISME
SECRETARIAAT:
MAURITSSTRAAT 64
UTRECHT
TELEFOON 22870

H O E V E E L ? ? =====

Hoeveel?

De vraag die overal wordt gesteld.

Er zijn gemeenschappen die begonnen zijn als de leerling van de tovenaars. U weet wel, Walt Disney werd erdoor geïnspireerd voor zijn meesterstuk FANTASIA.

En waarom ook wij humanisten niet? De bezem die aldoor maar water haalt is allang in tweeën gebroken, maar hij weet niet van ophouden. Nog steeds gaat de ledenwinst door in de Gemeenschappen die ook niet weten van ophouden nu ze eenmaal op dreef zijn. En zo gaat het ook met de financiële actie.

De eindstreep komt dichterbij! Nog enkele weken en dan treden we aan bij de finish op 18 februari te Amsterdam.

Er kunnen zich nog zeer merkwaardige verrassingen voordoen in deze wedloop van de JUBILEUM-ACTIE.

Voor zover de cijfers bekend zijn, meldt ons het Centraal Bureau de volgende Stand:

Ledenwinst tot en met 16 januari 1956

<u>Gemeenschappen:</u>		<u>Gemeenschappen:</u>		<u>Gemeenschappen:</u>	
Algemeen	43	Groningen	24	Rotterdam	31
Alkmaar	12	Den Haag	51	Schiedam	7
Almelo	24	Haarlem	57	Sneek	8
Amersfoort	15	Heerenveen	16	Soest	6
Amsterdam	201	Den Helder	4	Utrecht	24
Apeldoorn	12	Hengelo-0	9	Veendam/Wildervank	1
Arnhem	7	Hilversum	15	Velsen	16
Assen	4	Hoogezand/Sappemeer	1	Vlaardingen	24
Beverwijk	14	Laren/Blaricum	3	Vlissingen	4
Breda	4	Leeuwarden	32	Voorburg/Rijswijk	53
Brunssum/Heerlen	13	Leiden	9	Wageningen	17
Delft	3	Lochem	2	Wassenaar	4
Deventer	19	Maastricht	2	Winterswijk	1
Doetinchem	6	Meppel	2	Zaanstreek	2
Dordrecht	3	Musselkanaal/		Zandvoort	27
Drachten	3	Stadskanaal	1	Zeist	5
Eindhoven	3	Naarden/Bussum	11	Zutphen	2
Emmen	5	Nunspeet	3	Zwolle	20
Gorredijk	2	Nijmegen	9		
Gouda	2	Oss	2		

Kweekt nieuwe loten aan de stam van het Practisch Humanisme!

BENOEMINGEN PLAATSELIJKE GEESTELIJKE RAADSLIEDEN.

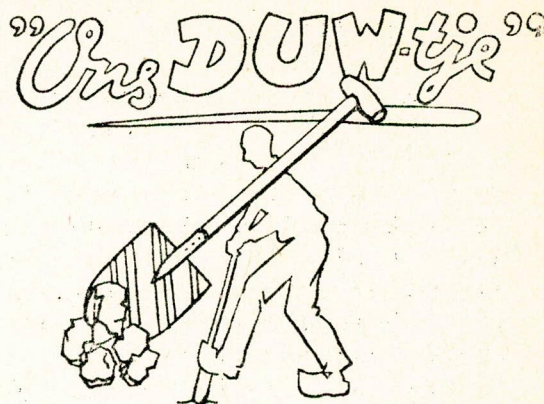
De volgende benoemingen en herbenoemingen van P.G.R.'s zijn goedgekeurd in de Hoofdbestuursvergaderingen van 29 oktober en 26 november 1955:

G. Brettschneider,	Wagelerstraat 16,	Enschedé.
Mevrouw A.L.M. Geerts-		
Bogerman,	Opwijkstraat 24,,	Voorburg.
R. Israëls,	Zuiderdiep 358,	2e Exloërmond-Dr.
N. Peetoom,	West Friesedijk 50,	Winkel-N.H.
A. Sluis,	Kees Delfsweg 56,	Beverwijk.
J.E.J. Veldhuysen,	Langeweg 8,	Apeldoorn.
B. Jonker,	Slauerhofstraat 38-I,	Amsterdam-W-II.

Tot Gewestelijk Raadsman werd benoemd:

D. Dijkstra,	Van Boelenslaan 5,	Beetsterzwaag.
--------------	--------------------	----------------

Wij heten de nieuw benoemde raadslieden van harte welkom en verwachten dat allen in hun Gemeenschappen het werk van het practisch humanisme zullen opbouwen of er verder uitbreiding aan zullen geven.

TIEN RADIOLEZINGEN EN HUN GEBRUIK IN DE KAMPEN. I.

Het was een goede gedachte van een tiental radiolezingen een herdruk te laten verschijnen en deze voor gebruik en ter ondersteuning van ons geestelijk werk in de arbeiderskampen en elders, zowel gebundeld als in losse exemplaren, beschikbaar te stellen.

Onze raadslieden hebben bereids van elk dezer lezingen een aantal ontvangen. "Humanistische Gedachten" luidt de titel, waaronder deze lezingen zijn verschenen en het is deze brochure, die wij hier in een reeks artikelen denken te bespreken. Onze opmerkingen kunnen misschien de raadslieden van nut zijn, door op bepaalde gedachten eens extra de aandacht te vestigen. Een enkele maal gaan we de inhoud in verkorte vorm weergeven. Deze is dan gemakkelijk vast te houden; dat biedt wel enig voordeel bij gesprekken. Wekt in sommige gevallen op tot vlug herlezen van bepaalde passages en maakt, naar we menen, het een en ander beter hanteerbaar. We zullen voorts meerdere malen kunnen wijzen op gespreksthema's, waarbij enkele herdrukken in aanmerking komen te worden uitgereikt. Het zal duidelijk zijn, dat zonder dit gespreksverband in het algemeen deze lezingen niet worden uitgedeeld. In zeer bepaalde gevallen kan daarvan slechts sprake zijn. Wij hopen aan concrete voorbeelden dit duidelijk te maken.

U kent dus de opzet.

Het is naar we menen dikwijls zo, dat in een gesprek de juiste gedachte niet paraat is. Even later is die er wel, doch te laat. Welnu, deze paraatheid, handigheid, lenigheid van geest, of hoe ook aan te duiden, willen we proberen enige steun te geven en tevens te bevorderen door nog eens de bijzondere aandacht te vragen voor deze lezingen. Die wel niet speciaal voor onze raadslieden werden gehouden of gebundeld, maar die voor ons toch zeker van betekenis zijn.

Natuurlijk hebben deze "puntjes op de i's" niet de pretenties iets te willen zeggen inzake de methode, waarop U te werk gaat; noch willen we wijzen op de onderwerpen van gesprek, die aan de orde dienen te komen. Wij willen alleen attenderen op, en daardoor meerdere aandacht oproepen voor vragen, opmerkingen, conclusies en oordelen, die wij vinden in deze bundel. En die ons kunnen aansporen tot nadere bezinning. Een bezinning die wij immers allen nodig hebben en ook voortdurend betrachten.

Wij beginnen met de lezing die tot titel draagt:

"IK BEN NIKS".

Zoals het antwoord luidde op een vraag: "Wat ben je eigenlijk?". Vrienden, wat zegt U van deze vraag? Uw ervaring zal, naar ik verwacht, overeenstemmen met de onze; vragen stellen is o zo moeilijk. Herlees de mijne maar eens, "wat zegt U van deze vraag?". Ook het antwoord is moeilijk. Maar de vraag zelf! Ik geef U een ander voorbeeld. Aan een kind van ongeveer zeven jaar stel ik deze vraag: wat is een stoel, of wat is een zaal, of een zool, of, wat is een berm? (Ze zaten in de berm). Neemt eens zelf de proef; het kind mag wel iets ouder wezen ook; en, geeft U zelf eens een antwoord. U ziet, hoe moeilijk dat is. Eigenlijk is het onmogelijk, nietwaar? Toch worden deze vragen wel aldus gesteld door onderwijzers, die het dan nog moeten leren, zullen we maar rekenen.

Wat is hier de kwestie. De vraag is fout. Het kind kan deze vraag in deze vorm niet beantwoorden. Wel deze: wat doe je d'r mee, of: waarvoor wordt die gebruikt, of: waar vind je die, enz. Derhalve, zo'n kind geeft wel een omschrijving inzake de functie, of de plaats van voorkomen; geen eigenlijke definitie. Wel vaak een "doe"-definitie. Wat doe ik er mee. En dus geen zijns-oordeel: wat IS het.

En wat antwoordt onze ondervraagde, bovenbedoeld? Hij zegt: ik ben niks. Vergelijkt U eens deze beide antwoorden: een stoel is om op te zitten; en: ik ben niks. In beide antwoorden vindt U het resultaat van een zoeken naar iets, wat kan passen bij het onderwerp; er enig verband mee houdt: stoel - er op zitten; ik - ja, daar past van de vele te kiezen woorden, katholiek, gereformeerd, doopsgezind, vrijzinnig, enz. geen enkel. Blijft over: niks. Immers, de ondervraagde is dit niet, dat niet en al het andere ook niet. Dus voor hem althans rest alleen: niks. Zijn kennis - resultaat van zijn bezinning - reikt niet verder. "Meneer, zal hij zeggen, d'r blijkt niks over te zijn; ik vul in "niks!". Let wel, zijn kennisgebied, ook omtrent zichzelf was uitgeput. Evenals dat van het kind.

Zo gezien is het antwoord nog zo gek niet. Evenmin als dat van het kind. Maar het is ons antwoord niet.

Vrienden, in gesprek met iemand die dit antwoord geeft, zou ik er de voorkeur aan geven, hem te zeggen, dat ik "er in kan komen", dat hij het aldus zegt. Om daarna zijn antwoord nader te bekijken en te analyseren. Door b.v. met hem na te gaan - misschien aan de hand van enkele meer bepaalde vragen - hoe wij staan tegenover eenvoudige gevalletjes, zo uit het leven gegrepen van hem (haar) met wie wij in gesprek zijn. Zo vroeg ik o.a. aan een bezoeker, die mij in mijn kwaliteit van G.R. thuis bezocht: "hè, waarom vroeg je mij zo even of ik bezwaar had, dat je een sigaret ging opsteken?". Aan bovenbedoelde "nihilist" zou ik graag vragen willen stellen, die eveneens betrekking hebben op zijn momenteel gedrag, op zijn houding van dat ogenblik. Waarin, naar ik meen, wel altijd iets valt waar te nemen, dat wijst op enig menselijk gedrag. Echter - de keuze moet "raak" zijn. Er spreke iets uit van zich schikken naar de ander, van vriendelijkheid, van behulpzaam willen zijn. Arbeiders zetten

voor mij een stoel neer: "Ga zitten, meneer". Openden bij vertrek voor mij de deur: "pas op meneer, de stoep, 't is donker!".

En dan zijn we meteen aan het volgende onderwerp uit de lezing. (Zie daarvoor blz. 7 "Alleen maar anders"). Waartegen zoals het daar staat ik geen bezwaar heb. In een lezing nl. zijn wij alleen aan het woord. Kunnen we alleen maar prikkelen tot nadenken. In een gesprek moet deze prikkelwerking ogenblikkelijk een reactie teweegbrengen in de luisteraar; en wel de juiste, nl. de reactie, die het ons tezamen mogelijk maakt het gesprek op gang te zetten en vol te houden. Het stellen van goede vragen is daarom zo uitermate moeilijk.

En daarom is het speechje op blz. 6 en 7 als zodanig goed, maar niet hanteerbaar in een gesprek. (Ten overvloede: dat wist de spreker natuurlijk ook wel!). Vooral als wij bedenken, dat onze gesprekspartner begrippen als levensovertuiging, cosmisch gebeuren, eerbied en verwondering, universum, microbe in de cosmos, minder vlot hanteert (geestelijk) dan zijn schop, bijl en hamer, (lichamelijk). En ook minder gemakkelijk dan zijn vocabulair, waarin wij liefst ook enigszins thuis dienen te zijn.

Intussen is ook dat slot voor ons nog een hele kluif, en dienen wij ons te bezinnen op de vraag, hoe dit toch op de een of andere wijze aan de man te brengen; daartoe leze men het nog eens over.

Wij komen er op terug.

Wanneer ik o.a. deze lezing zou uitreiken?

Natuurlijk na een voorafgaand gesprek en waarbij in de eerste plaats dit "niks-zijn" ter sprake komt. Ook als er gezegd wordt - vroeger vertelde ik hier al van zulk een ontmoeting - "er zijn alleen maar slechte en heel slechte mensen". Of als er iemand hopeloos ontmoedigd klaagt: "'t helpt toch allemaal niks, wat jullie ook doet", en: "laat de hele rotzooi in elkaar donderen".

Kortom: als we constateren een geweldige deuk in de logica; een afschuiven en ontwijken van moeilijkheden; hier denk-moeilijkheden. Een zucht naar grootspraak, naar "zwetsen".

Wat alles tezamen betekent: een in feite kinderlijke uitweg van een volwassene, die met zijn onrijpheid geen andere weg weet. En daarmee temeer accentueert, dat hij nog lang niet volwassen is!

Onze taak onder deze mensen is o zo moeilijk.

Raadsman Dijkstra.

OVERPEINZING VAN EEN KAMPBEHEERDER.

Onder bovenstaande titel geeft kampbeheerder Th.J. Bruens van het kamp Oude Tonge een ontboezeming in "Stemmen van eigen erf", het maandblad van het personeel van de Directie voor de Arbeidsvoorziening.

We laten graag eens een kampbeheerder in ons "DUW-tje" aan 't woord en nemen zijn artikeltje hierbij over.

Met een variant op het bekende gezegde kan men zeggen: "Laat me zien hoe je je in een gemeenschap gedraagt en ik zal zeggen wat je bent". Dat wil ik als basis nemen voor een beschouwing over het leven van arbeiders in de kampen; dus mannen, die een gedeelte van een week of langer de tijd na hun werk in gemeenschap moeten doorbrengen.

Wat springt voor een opmerkelijke toeschouwer het eerst in 't oog? Dat is de onverschilligheid. Het groot doen tegenover elkaar. Het : wat kan mij het schelen. Een gedeelte volhardt in deze houding omdat het het zo gewend is, maar dat is het kleinste percentage. Een ander klein gedeelte meet zich een onverschillige houding aan omdat het zich daardoor groter voelt. Het grootste gedeelte is echter van goede wil en probeert zijn kamer een prettige sfeer te geven. Het lukt vaak, ook mede door inmenging of overwicht van de kampbeheerder.

Opmerkelijk is dat (de uitzonderingen vanzelfsprekend buitengesloten) de mensen, die op het werk - of dat nu landarbeid dan wel woningbouw is - laten we zeggen "goed" zijn, zich in de gemeenschap i.c. het kamp ook behoorlijk gedragen. Strubbelingen op het werk geven aan sommigen aanleiding dit op het "kamp" te wreken. Het eten, op zichzelf al een kwetsbaar punt, wordt dan soms als dankbaar object gebruikt om te criticeren waar tevens aan vast wordt geknoopt, dat ze het thuis zo goed hebben. Op zichzelf is die critiek niet zo erg, doch ze ontaardt maar al te vaak in een sfeer bedervende critiek en het zijn veelal die mensen, op wie het meest valt aan te merken, die dan de boven-toon voeren.

Van de taak om een kamp van 100 of veelal meer personen van diverse plui-
mage, die niet voor vacantie daar zijn, in goede banen te houden, kan men zeg-
gen dat dit geen sinecure is; en wat de huisvesting zelf, en wat de gehuis-
vesten betreft.

Het eerste is dood materiaal, dat met staten en lijsten in goede banen ge-
houden kan worden. De gehuisvesten vereisen een andere, ik kan met recht zeg-
gen, individuele aandacht.

Wat voor de een als een grove overtreding der kampreglementen aangerekend kan worden, kan voor een ander als een onbedachtzaamheid worden beschouwd. Dat wil niet zeggen, dat er met twee maten wordt gemeten; geenszins, doch uiterste voorzichtigheid in het beoordelen van overtredingen wordt dan ook in acht ge-
nomen.

De kampbeheerder op wiens schouders de taak rust, het kamp niet alleen te beheren, maar ook te leiden, wordt bijgestaan door zijn onmiddellijke en hogere superieuren die met hun advies en richtlijnen een steun voor hem zijn in soms moeilijk te nemen beslissingen.

BRUENS.

UIT DE BELEVENISSEN VAN EEN RAADSMAN.

KAMP ELKERZEE VIERT FEEST.

Simpele aanleiding: het éénjarig bestaan. Maar in een goede gemeenschap zal elke aanleiding tot feest een reden zijn zich met elkaar te verheugen; waarom niet?

Bij een fikse ruzie, zo weg-ebband in blijvende wrok vergeten we ten leste de aanleiding, en toch moet die uit de deken. Bij pret hebben mag je hem rustig vergeten.

Er is in de feestelijk versierde cantine, met bloemen op de lange rijen tafeltjes, de dartele deining die op de isegrim werkt als het zout op de slak. De kampdominee uit zijn verbondenheid met de kampbevolking in een hartelijke toespraak, en de humanistische raadsman lucht zijn gemoed in de volgende woorden:

Vrienden van kamp Elkerzee, ik begin met de kamp-commissie hartelijk te danken voor de uitnodiging om met mijn vrouw het feest bij de herdenking van het éénjarig bestaan van het kamp bij te wonen. Wij beiden vinden het heel prettig hier nu te zijn, want Uw feest is toch eigenlijk ook zo'n beetje het onze. Nu is het de goede gewoonte om bij zo'n gelegenheid toch even een paar woorden te spreken en ik wil dat ook graag doen, al heeft de vorige spreker reeds zoveel gezegd, dat ik heel gemakkelijk in herhalingen zou kunnen treden en dat is bar vervelend. Maar hij heeft gezegd, dat hij de kampleider gelukwenste met het feit, dat hij een jaar lang met zoveel geduld en overgave zijn werk verrichtte, en hij feliciteerde ook jullie allen met de goede verstandhouding onder de kampbewoners.

En dat wil ik nu wel herhalen, want ook mij heeft de prettige sfeer in kamp Elkerzee zo aangenaam getroffen: de rustige kameraadenschap tussen U onderling en de toewijding van de beheerder. En niet alleen de beheerder, maar het hele gezin Elgersma leeft zo mee met het kampgebeuren, dat het vanzelf spreekt, dat jullie je met dit gezin verbonden voelt.

Mijnheer Elgersma, een kamp beheren en er tevens leiding aan geven zonder dat dit als dwang gevoeld wordt, dat is niet iedereen gegeven, en dat is een oprechte gelukwens waard. Maar hoe licht kan het samenwonen van zoveel mensen aanleiding geven tot onaangename verhoudingen en botsingen. De goede sfeer in een kamp is in hoge mate afhankelijk van een belangrijke voorwaarde, nl. van de onderlinge wil tot een goed samengaan, de wil tot begrijpen, helpen, de oprechte wil tot "samenleven" in de ruimste betekenis van het woord. Vrienden, met de kamp-commissie hebben jullie dit, misschien onbewust, intuïtief aan gevoeld en er naar gehandeld. Ook dit is een zeer hartelijke gelukwens waard. Moge deze geest van onderling begrijpen en waarden vaardig blijven onder U allen, zolang kamp Elkerzee bestaat.

Hierna komt "De Gouden Harp" ten tonele. Amateurs uit het Brabantse gebied, met onnavolgbare humor en aanstekelijke uitwerking op de gehele zaal. En in die zaal een organisatie die klopt tot in de puntjes, die als maar zorgt dat de materiële behoeften van de feestgangers niet tekort wordt gedaan. Ook voor dominée, kapelaan en raadsman is dit met de mensen een gezellig samenzijn. Hoe kan het anders dan dat de feestavond wordt gesloten met een woord van de kapelaan, waarin hij memoreert dat er, gezien vanuit het oogpunt van drieërlei geestelijke verzorging, waardering en eensgezindheid moet kunnen zijn tussen kerkelijke en niet-kerkelijke kampbewoners.

In het eenzaam land waar kamp Elkerzee zich bevindt, is een goede gezindheid uitgesproken en in gemeenschap beleefd.

TIJDSCHRIFT - OVERZICHT.

Het Tijdschrift voor Maatschappelijk Werk van 5-11-1955 bevat een tweetal artikelen onder de titel: "Godsdienst en kinderbescherming" en "Oordelen en veroordelen".

De stof is te lang om geheel over te nemen. Beide artikelen staan zo wezenlijk in verband met het vraagstuk van de persoonlijke levensovertuiging, dat ze even boeiend zijn als een fragment uit een pakkende levensgeschiedenis. Speciaal voor hen wie de geschiedenis van het leven boeit. Met een accent op leven, betrekken we hierin allen die zich in meerdere of mindere mate richten op de levenssituatie zoals deze zich aan ons voordoet.

Hoezeer in de genoemde artikelen de kern van de menselijke situatie wordt aangesneden, zal blijken uit de geschiktheid die ook onze raadslieden in de behandelde thema's zullen ontdekken voor vruchtbare gesprekstof "zelfs" onder de arbeiders in de kampen. (Een bewijs, dat in het menselijke vlak gezien, de maatschappelijke ladder geen rol speelt).

In het algemeen gesteld gaat het hier om de beslissing of de levensovertuiging van waaruit ouders het kind hebben opgevoed, als criterium geldt ingeval het kind door scheiding van de ouders aan een hunner wordt toegewezen, terwijl na de scheiding de levensovertuiging van de ouders uiteenloopt.

Is die overtuiging het absolute uitgangspunt, dan zijn de sociale omstandigheden niet doorslaggevend. Is dit laatste wel het geval, dit is nu juist het boeiende punt wat we niet zo even op de leuning van Uw gemakkelijke stoel als een headline kunnen voorlezen.

Dit thema voert ons terug naar de vermeende uitspraak van Galileï: "en toch beweegt ze zich"; misschien dat wij nu zeggen: "het Leven laat zich geen wetten stellen". Want zo dwingend kunnen de sociale omstandigheden zijn dat, zoals de schrijfster van het tweede artikel, Mej. Mr. E. v. Langen het uitdrukt:

"de maatschappelijke werker, als hij gelovig is, volgens zijn liefde-leer ziet: alle tijdelijke factoren, sociale, maatschappelijke, psychologische en zedelijke, tot in details als betrekkelijk, maar ook "betrokken op het eeuwig heil van het kind. En zijn opvatting en "beslissing zullen dan tenslotte ook weinig verschillen van een "humanistische, als men wil: een neutrale, waar deze ook de harmonie zoekt in de tijdelijke factoren en tijdelijk niet vereenzelvigd met "materialistisch" of "materieel", zij het dan dat de achtergronden en "argumenten voor de opvatting en zienswijze verschillen zullen".

Vraagt U bovengenoemd Tijdschrift ter leen aan het Centraal Bureau, leen het van Uw buurman, of beter nog: neem een abonnement!

ONZE BEELDENGALERIJ.

Wat komt er van terecht wanneer ons een eigen mening ontbreekt?

Wonderlijk is altijd weer wanneer we de vraag stellen naar de eigen levensovertuiging, dat deze vraag dikwijls zonder enig nadenken wordt beantwoord met de woorden: "ik ben niks".

Het is wel waar dat dit bij nader inzien niet altijd precies zo wordt bedoeld. Ook is het niet geheel onverklaarbaar dat dit antwoord voortvloeit uit de vraagstelling b.v. : wanneer U niet kerkelijk bent, wat bent U dan?". Duidelijker zou het antwoord kunnen zijn op onze vraag: "Wanneer U geen godsdienstige overtuiging hebt, hebt U dan een andere?".

Eigenlijk hebben we wel allemaal min of meer een bepaalde voorstelling van het leven, maar dit is nog geen overtuiging. De voorstelling staat niet zo centraal in onze belangstelling, het is niet meer dan een vermoeden dat er wel "iets" moet zijn. Wat dit vermoeden eigenlijk wil zeggen, beseffen we nog niet. Het is min of meer te schuchter om een eigen stempel te dragen, en we volstaan er mee, soms pratende over dat wonderlijke van het leven, te besluiten met de opmerking: "ja, wat weten wij er eigenlijk van?".

Die klemtoon op dat wij, dat is zo verdacht!

Wij! Wij mensen? Accoord, maar zeg dan: "wat weten we ervan?". Maar wij, houdt het gevaar in dat we menen er zelf niets van te kunnen weten in tegenstelling tot anderen die dit wel kunnen.

Opzien tegen de autoriteit, zodat we onszelf de mogelijkheid ontzeggen een eigen overtuiging te kunnen hebben. Zonder de kans het eigen gedrag te kunnen bepalen, ondergaan we de invloed van anderen, zoals een windwijzer reageert. Temeer wanneer die invloed van anderen niet aanwijzend is maar afwijzend.

Iemand die "niets" is richt zich naar het "weten" van anderen.

Een man en een vrouw leidden een ezel naar de stadspoort van een naburige plaats. Beiden liepen naast de ezel, en dit ziende kwamen er mensen die de man en de vrouw voor dom uitmaakten omdat de ezel toch een lastdier was. Dat horende beklom de man de ezel, maar terwijl de tocht verder ging ontmoetten zij andere voorbijgangers die er schande van spraken dat de man zich liet dragen terwijl de vrouw liep.

Het gevolg was dat ook de vrouw de ezel besteeg, met het resultaat dat nu eerst recht de verontwaardiging los kwam onder de mensen die men tegen kwam, over de wrede wijze waarop de ezel werd misbruikt. Toen man en vrouw hun weg vervolgden droegen ze de ezel met saâmgebonden poten aan een stok over de schouders. En terwijl ze de stadspoort binnentrokken werden ze allerwege met hoongelach ontvangen, en met de vinger nagewezen als twee dwazen.

NIEUWS UIT EN OM DE KAMPEN.

Eind december en begin januari is het aantal arbeiders in de kampen weer opgelopen. Zoals gewoonlijk keerden de seizoenarbeiders weer terug.

In het land van Vollenhove werd daardoor kamp Lakeweg weer geopend en trad Raadsman Wassenaar weer in functie.

In de Peel ging kamp 't Zinkske weer draaien. De beide kampen in de Peel worden nu weer door de raadslieden Bos en Doets verzorgd, en Raadsman v.d. Wulp, die steeds invalt, als er maar een kamp geopend is, kwam op non-actief.

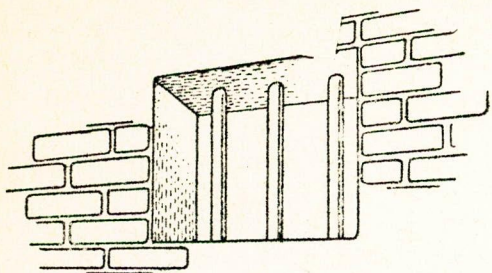
Kamp Lauwerpolder aan de Waddenkust bleef, in tegenstelling tot andere jaren, doordraaien, de ongunstige omstandigheden van zeer korte werkdagen in de winter in verband met het getij ten spijt. Het werk schijnt urgent te zijn. Er zijn veel arbeiders aangetrokken en het kamp is zwaar bezet.

Na afloop van de oogst is daarentegen kamp Slootdorp in de Wieringermeer, dat met oogstarbeiders was bezet, gesloten. Raadsman Peetoom kwam daardoor op non-actief.

Op Walcheren is ons werk uitgebreid over een particulier aannemerskamp. Het is een éénkamerbarak met afzonderlijke slaapzaal. Er liggen ongeveer 20 man. Het kampje wordt verzorgd door Raadsman Schermer. Hij heeft er een uitstekend contact met de mensen. Er werd een geslaagde praatavond gehouden, waaraan de gehele bezetting deelnam en de kaarten van tafel gingen. Een verzoek om herhaling kwam uit de mensen zelf op.

Van twee raadslieden moeten we tot onze spijt afscheid nemen. Van Raadsman Dekker uit Vlissingen, omdat hij naar een andere werkkring in Krimpen aan de IJssel verhuisde en van Raadsman Pastoor uit Schoorl, die al geruime tijd wegens ziekte uitgeschakeld was, omdat zijn gezondheidstoestand binnen afzienbare tijd geen verdere medewerking meer toestaat. Met Dekker verliezen we een raadsman, die zijn werk in het kamp bijna 4 jaar met grote toewijding heeft gedaan. Zijn plaats onder de arbeiders wordt het best gekarakteriseerd door de avond, waarop we zonder verdere voorbereiding en organisatie besloten te proberen een praatavond te houden. Even de kamers en de cantine langs, en we hadden driekwart van de kampbevolking op de bijeenkomst. Ook in Pastoor verliezen we een raadsman, die groot vertrouwen bij de arbeiders genoot. We danken de beide scheidende raadslieden voor het goede werk, dat zij in hun kampen hebben gedaan.

Het kamp Aagtekerke van Raadsman Dekker wordt voorlopig beurtelings door de raadslieden De Priester en Schermer verzorgd. Raadsman Pastoor werd in kamp Slootdorp reeds eerder door Raadsman Peetoom vervangen.

VAN ACHTER DE TRALIES

BIJeenkomst Raadslieden Gevangeniswerk.

Op 12 en 13 november 1955 belegde het departement van Justitie in Utrecht de eerste jaarlijkse bijeenkomst met de geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond, werkzaam in de inrichtingen van dat Ministerie.

Van die bijeenkomst verschijnt binnenkort een verslag, dat wellicht de redactie aanleiding geeft uitvoeriger op hetgeen daar behandeld werd, terug te komen. We willen daarom thans met een enkele opmerking volstaan.

Op de middag van 12 november kwam aan de orde de vraag hoe de onderlinge verhouding is tussen paedagoog, de psycho-therapeut, de maatschappelijk werker en de geestelijk raadsman. Het probleem werd in gespreksvorm behandeld; deelnemers aan het gesprek waren: Mej. M. Schröder, dr. E. van Lier, drs. Ph. van Praag en de Heer C.H. Schonk.

De gesprekspartners bleken van oordeel, dat de paedagoog in zijn arbeid gericht is op stimulering van een ontwikkelingsproces in de opvoeding, opdat het deze mogelijk wordt te groeien naar het beeld, dat de opvoeder zich van de mens heeft gevormd. Voor de psycho-therapeut daarentegen ligt het uitgangspunt voor de benadering van de patiënt in diens verleden. De psycho-therapeut spoort de blokkeringen, die destijds zijn opgetreden en die de patiënt verhinderen zich op een voor hem zelf en meestal ook voor anderen bevredigende wijze in het leven in te passen, op en tracht hem wederom te plaatsen in zijn ontwikkelingsfase. Naar zijn aard is de maatschappelijk werker de realist. Hij houdt rekening met eventueel aanwezige blokkeringen, met name voor zover deze van betekenis zijn voor het begrijpen van de problematiek van de cliënt, doch hij is tevens gelijk de paedagoog, gericht op de toekomst van de cliënt. In de maatschappelijk werker, die eerst optreedt bij min of meer acute aanpassingsstoornissen, komen in die situatie paedagoog en psycho-therapeut samen.

Een duidelijke terreinafbakening is ten aanzien van de eerder genoemde werkers niet mogelijk, omdat men altijd te maken heeft met de gehele mens. Wie in de arbeid met de cliënt het belangrijkste aandeel krijgt hangt af van de aard en de ernst der moeilijkheden en mogelijkheden, doch bij de huidige stand van zaken tevens van de vraag met wie de cliënt toevalligerwijze het eerst in aanraking komt.

Geestelijk werk is van een andere orde dan het voorgaande. Het gaat hoogstens met het paedagogische werk gelijk op, doch in principe vooraf aan maatschappelijk en psycho-therapeutisch werk, doordat het, zodra de mens daarvoor ontvankelijk is, de vraag naar een levensvisie expliciet aan de orde stelt, als vooronderstelling van de oplossing van iedere levensproblematiek.

In de avondzitting van die dag hebben de geestelijke raadslieden op bijzonder openhartige wijze van gedachten gewisseld omtrent de praktijk van het geestelijk verzorgingswerk onder de buitenkerkelijke gedetineerden, met de voltallige adviescommissie. Het was de commissie uiteraard niet mogelijk ter vergadering een oplossing aan de hand te doen voor de vele problemen en vragen haar door de geestelijke raadslieden voorgelegd. De commissie zegde echter toe aan alle punten de vereiste aandacht te zullen besteden.

Op zondagmorgen leidde de Heer H. Ploeg Jr. het onderwerp in: "Hoe kunnen in de praktijk van het inrichtingswerk de geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond en de celbezoekers van Humanitas komen tot een vruchtbare samenwerking?". Op deze frisse inleiding volgde een geanimeerde nabespreking, die stellig het gevolg zal hebben, dat plaatselijk een voor ieder aanvaardbare vorm van samenwerking zal worden gevonden.

Samenvattend mogen we zeggen, dat dit week-end geslaagd was en dat de geestelijke raadslieden naar huis gingen in de overtuiging dat dergelijke landelijke ontmoetingen hen sterken in hun moeilijke, maar daarnaast ook mooie werk.

- o -

VIJFTIG JAAR KINDERWETTEN.

Op 1 december 1955 belegde de Minister van Justitie in de Ridderzaal te Den Haag een feestelijke bijeenkomst ter herdenking van het feit, dat op diezelfde datum in 1905 de eerste kinderpwetten werden ingevoerd. Een bijeenkomst waaraan luister werd bijgezet door de aanwezigheid van Hare Majesteit de Koningin.

In een uitvoerig betoog heeft de Minister van Justitie de juridische aspecten van deze gebeurtenis behandeld, waarna de voorzitter van de Nationale Federatie de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming, Mr. J. Overwater, op indrukwekkende wijze aandacht heeft besteed aan verleden, heden en toekomst van de Nederlandse kinderpwbescherming.

Alhoewel de geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond als zodanig slechts zijdelings in aanraking komen met de justitiële kinderpwbescherming, is het goed bij deze herdenking in ons orgaan een ogenblik stil te staan.

Met betrekking tot de strafrechtelijke vervolging van minderjarigen ligt de grote betekenis van het stelsel van wetten van 1905 in het feit, dat voor minderjarigen een eigen bijzonder strafrecht werd ingesteld, uitgaande van de gedachte, dat kinderen nu eenmaal anders zijn dan volwassenen. Behoudens enkele uitzonderingen mochten de beneden 18-jarigen, dat zijn ook nu nog de strafrechtelijk minderjarigen, niet meer tot een gevangenisstraf worden veroordeeld. Voor hen werd een nieuwe straf gecreëerd, de tuchtschoolstraf, te ondergaan in speciaal voor de excentie van deze kinderpwstraffen gebouwde tuchtscholen. Op het ogenblik mogen deze tuchtscholen al weer verouderd lijken, destijds betekenden zij een enorme vernieuwing en verbetering. Daarnaast werd het mogelijk langs strafrechtelijke weg een kind ter heropvoeding te plaatsen in een opvoedingsinrichting, uiterlijk tot het bereiken van de burgerrechtelijke meerderjarigheid (21 jaar). Deze terbeschikkingstelling van de Regering krachtens de Psychopatenwet, werd een maatregel genoemd en geen straf. Maar in feite werd hij, door de lange duur, gevoeld als de zwaarste straf.

Ondanks de bezwaren, die langzamerhand tegen deze maatregel zijn gerezen, kunnen we toch niet anders zeggen, dan dat hij, hoezeer de noodzaak

van herziening op grond van nieuwe inzichten thans aanwezig is, in de achter ons liggende halve eeuw in een niet onbelangrijk aantal gevallen zegenrijk heeft gewerkt.

Hiermee is over het kinderstrafrecht van 1905 niet alles gezegd, doch aandacht moge worden gevraagd voor de nieuwe gedachten die in de burgerlijke kindervet van 1905 tot uitdrukking werden gebracht.

Daar is in de eerste plaats het feit, dat de vaderlijke macht werd vervangen door ouderlijke macht, waardoor de betekenis van de moeder tot grotere erkenning kwam. Wel bleef de vader uitvoerder van de ouderlijke macht, doch de eerste stap op de goede weg werd gezet, die later is gevolgd door meerdere.

Bovendien, en dat is wellicht het belangrijkste facet van deze kindervetten, werd de ouderlijke macht aantastbaar gesteld. Tonen de ouders zich onmachtig tot het opvoeden van hun kind of verwaarlozen zij hun plichten als ouders schromelijk, dan kunnen zij sinds 1905 van de ouderlijke macht worden ontheven of uit de ouderlijke macht worden ontzet. De laatste maatregel, die slaat op verwaarlozing, is qua karakter en in zijn gevolgen veel ernstiger dan de eerste. Beide maatregelen hebben in de eerste helft van de 20ste eeuw uitstekend gewerkt. Sedert 1905 is aan deze maatregelen geschaafd, waardoor verbetering ontstond, doch daarbij bleef het principe, neergelegd in de wet van 1905 gehandhaafd. Dit principe is, dat het belang van het kind gaat boven het recht van de ouders op het kind.

Voor de voorbereiding van deze maatregelen werden in het leven geroepen de Voogdijrader, nieuwe apparaten, die thans grondig worden gereorganiseerd, doch wier toekomst destijds getuigde van een grootse visie op de Nederlandse kinderbewerking.

Ondanks de vele wijzigingen, die zich na 1905, zowel op het terrein van het burgerlijk kinderrecht, als op dat van het kinderstrafrecht hebben voltrokken, de waardevolle aanvullingen die werden tot stand gebracht, zoals de wet op de onder toezichtstelling, de mogelijkheid van voorwaardelijke veroordeling en de komst van de kinderrechter en de wijzigingen, die thans worden voorbereid, past ons grote erkentelijkheid voor het samenstel van wetten, bekend onder de naam kindervetten, dat in 1905 werd ingevoerd. Het was daarom alleszins begrijpelijk en te waarderen, dat overheid en particuliere kinderbewerking de schepping van de toenmalige Minister van Justitie, Mr. Cort van der Linden op 1 december 1955 plechtig hebben herdacht.